

Handläggare
Nicoletta Zoannos
Telefon: 0850812779

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 september 2021

Skrivelse från S, V och Fi om meddelarskydd inom äldreomsorgen

Svar på skrivelse från Anders Göransson med flera (S), Charlotte Lilja Pitucco med flera (V) och Antonia Simon (Fi)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skrivelsen om meddelarskydd inom äldreomsorgen tar upp att anställda inom bland annat offentligt finansierad äldreomsorg sedan 2017 har samma rätt till meddelarskydd som offentligt anställda. Vidare lyfter författarna till skrivelsen att respekten för meddelarskyddet och efterforskningsförbudet uppenbarligen i vissa fall brister. Författarna till skrivelsen vill att de företag som på uppdrag av Södermalms stadsdelsnämnd bedriver vård- och omsorgsboenden redovisar för nämnden på vilket sätt de i den egna verksamheten säkrar att meddelarskyddet och efterforskningsförbudet tillämpas.

Förvaltningen har kontaktat de vård- och omsorgsboenden som drivs på entreprenad i stadsdelsområdet och bitt företrädare beskriva på vilket sätt verksamheterna säkrar att meddelarskyddet och efterforskningsförbudet tillämpas. Alla verksamheter har inkommit med svar.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden gav den 27 maj den förvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från Anders Göransson med flera (S), Charlotte Lilja Pitucco med flera (V) och Antonia Simon (Fi). Skrivelsen tar upp att anställda inom bland annat offentligt finansierad äldreomsorg sedan 2017 har samma rätt till meddelarskydd som offentligt anställda. Meddelarskyddet och efterforskningsförbudet ska, enligt författarna till skrivelsen, säkra att missförhållanden uppdagas och åtgärdas genom att anställda i omsorgen uppmuntras att uppmärksamma och i värsta fall offentliggöra missförhållanden. Vidare lyfter författarna till skrivelsen att respekten för meddelarskyddet och efterforskningsförbudet uppenbarligen i vissa fall

brister, och kan leda till att anställda tvekar eller i värsta fall avstår från att uppmärksamma missförhållanden.

Författarna till skrivelsen vill att de företag som på uppdrag av Södermalms stadsdelsnämnd bedriver vård- och omsorgsboenden redovisar för nämnden på vilket sätt de i den egna verksamheten säkrar att meddelarskyddet och efterforskningsförbudet tillämpas. Författarna vill också att de fackliga företrädarna i Kommunal och Vårdförbundet tillfrågas om sin syn på hur meddelarskyddet fungerar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med äldreomsorgsavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 13 september och i pensionärsrådet och rådet för funktionshindersfrågor den 14 september.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen har via e-post kontaktat de vård- och omsorgsboenden som drivs på entreprenad i stadsdelsområdet och bitt om en beskrivning av på vilket sätt verksamheterna säkrar att meddelarskyddet och efterforskningsförbudet tillämpas. Förvaltningen bad även verksamheten bifoga en rutin eller riktlinje om en sådan finns. Förvaltningen har även tillfrågat fackliga företrädare för Kommunal och Vårdförbundet om deras syn på hur meddelarskyddet fungerar.

Bergsunds vård- och omsorgsboende, A&O Ansvar och Omsorg AB

Representant från verksamheten uppger att ett antal personer från verksamheten ska delta i en utbildning om vad som gäller runt meddelarskydd i offentlig verksamhet och aktuell lagstiftning inom området. Utbildningen anordnas av Vårdföretagarna. Efter genomgången utbildning ska verksamheten fatta beslut hur man ska arbeta med frågan vidare och även ta fram relevanta rutiner.

Guldbröllophemmet, Vardaga

Vardaga hänvisar till ett informationsblad som gått ut till alla anställda om vad meddelarfrihet innebär, hur alla medarbetare har lagstadgad skyldighet att rapportera risk för eller inträffade missförhållanden eller vårdskador (Lex Sarah/Lex Maria). Vardagas medarbetare kan även vända sig till ett så kallat etikombud när exempelvis samarbetet med den närmsta chefen inte fungerar.

Hornskrokens vård- och omsorgsboende, Stiftelsen Stockholms sjukhem

Stockholms sjukhem har rutiner för att anmäla missförhållande och avvikelser. I verksamhetens rutin för mediekontakter finns en sammanfattning av lagen om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter. Verksamheten arbetar nu med att gå igenom policy och riktlinjer för personal på Hornskrokens vård- och omsorgsboende och rutinen för mediekontakter kommer tas upp på APT efter sommaren. Alla rutiner finns tillgängliga i verksamhetens dokumenthanteringssystem. Rutin för anmälan om missförhållanden har tagits upp under våren.

Sjöstadsgården, Humana

Humana tydliggör i policydokument för uppförandekod och i rutin för visseblåsarfunktion hur medarbetare anonymt kan rapportera missförhållanden och det skydd som medarbetare har mot repressalier. Chefer i Humanas olika verksamheter ansvarar för att uppförandekoden införs i verksamheterna. De ansvarar också för att alla medarbetare går en obligatorisk introduktionsutbildning. Där informeras dels om uppförandekoden, men också om Humanas värdegrund. Medarbetare kan anonymt rapportera allvarliga missförhållanden genom Humanas särskilda visseblåsarfunktion.

Kommunal och Vårdförbundet

Kommunals sektionsordförande (Kommunal sjukvård Syd Keolistrafiken) svarade att arbetsplatsombud saknas på Hornskroken efter Stiftelsen Stockholms sjukhems övertagande av verksamheten och att det fackliga arbetet fortfarande är i en uppbyggnadsfas. Vidare svarade sektionsordföranden att på den korta tiden efter övertagandet har det inte hunnit hända särskilt mycket gällande just hanteringen av meddelarfrihet. Inga övriga svar har inkommit från Kommunal.

Vårdförbundet har inte inkommit med något svar.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att frågeställningarna i skrivelsen varken ger direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på att de är kvinnor eller män. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Odini Nzeribe
Avdelningschef

Bilagor
Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2021-09-06
Odini Nzeribe, Avdelningschef	2021-09-06